

Eliot Weinberger

Assagista

Autor imprevisible i d'interessos omnívors, Eliot Weinberger torna a les llibreries gràcies a 'Las cataratas' (Duomo), que recull onze textos escrits durant l'últim quart de segle. Nascut l'any 1949, l'autor nord-americà ha estat traduït a 30 llengües

JORDI PIZARRO

“La literatura és transmissió contínua”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

En un dels assajos de *Las cataratas* recorda un somni que va tenir William Carlos Williams al final de la seva vida. El poeta va veure una escala de cargol en un espai buit, per on baixava el seu pare, que quan es va col·locar davant seu li va dir: “Aquests poemes que escrius no són bons”. ¿Ha tingut cap malson com aquest, vostè?

L'experiència de Williams exemplifica el malson universal de tot escriptor: trobar-se amb una figura d'autoritat que, de cop i volta, et fa saber que el que escrius no té qualitat. Pel que fa a mi... [riu], potser només és matèria de psicoanalista, però una vegada vaig somiar que parlava amb un poeta nord-americà molt perspicaç que, justament, em feia un comentari sobre l'obra de Williams. El que el poeta em deia era genial, i jo, mentre l'escoltava, pensava que mai no podria ser tan intel·ligent com ell ni dir coses tan interessants. Llavors em vaig llevar i em vaig adonar que el discurs del

poeta era invenció meva! El somni va ser més aviat reconfortant.

Li preguntava això perquè tinc entès que la seva intenció inicial no era escriure assajos, sinó poesia. I el que finalment ha acabat fent són textos que conserven l'alè líric.

La meva primera aproximació a la literatura va ser a través de la poesia, però a l'hora d'escriure'n no acabava de trobar el camí. Em sentia més còmode amb la prosa, i va ser així que vaig començar a escriure peces de no-ficció. Amb tot, bona part dels meus assajos estan escrits seguint mètodes propers a la poesia: viatjo d'una imatge a una altra i intento construir frases amb un sentit musical.

La matèria dels seus textos és sovint imprevisible, i també la forma en què s'hi acosta.

M'agrada portar l'assaig cap a territoris poc explorats, i fer-ho de la manera que em resulta més apropiada. N'hi ha que semblen poemes en prosa.

“SÓC UN HOME ANTIQUAT QUE CREU QUE LES ÈPOQUES PASSADES SÓN CONTEMPORÀNIES”

D'altres fins i tot prenen formes de la ficció, encara que una de les poques normes que m'he imposat és no inventar absolutament res.

Un dels punts en comú de la majoria d'assajos recollits a *Las cataratas* és l'Índia. Recull diverses impressions del país durant el segle XV, ressegueix la importància dels tigres i fa referència a textos sagrats o als moviments d'independència del segle XX.

Vaig viatjar a l'Índia per primera vegada a la dècada dels 70 i hi he passat temporades llargues. En total dec haver-m'hi estat uns tres anys. El meu interès per l'Índia va arribar a través de la traducció dels poemes d'Octavio Paz. Una de les grans atraccions a l'hora d'anar-hi era descobrir una cultura molt diferent del que havia conegut fins llavors. Aleshores vaig descobrir la filosofia índia. Gràcies a conceptes com *karma* i *reencarnació* podem pensar que formem part d'un relat conti-

nu que arriba fins als nostres dies. El que més m'ha interessat ha estat l'estudi de les correspondències.

A l'assaig *Rastros kármicos* explica un dels dualismes entre el món occidental i l'oriental aplicat a la literatura: llegim que a Occident ha fet fortuna el concepte d'*influència*, mentre que a Orient es fa servir la paraula *transmissió*.

M'interessa observar els rastres del passat en el món present. Quan esmentava les influències em referia a l'angoixa de què parla Harold Bloom: per a ell, els escriptors lluiten contra les influències, que representen una figura paterna i masculista. No hi estic d'acord. Hi ha casos molt concrets en què això pot passar, però en general la literatura és transmissió contínua.

A l'hora d'escriure, pot sentir-se interessat per explorar l'origen del color blau, per repassar l'evolució dels vòrtexs, descriure l'activitat dels farumfers –rosegadors de l'Àfrica oriental d'aspecte poc agradable– i fer una panoràmica sobre les creences religioses i les fronteres lingüístiques.

Normalment, el meu punt de partida és la curiositat. Aquesta curiositat em porta a fer-me alguna pregunta: en el cas de *Tigres de paper*, per exemple, vaig arrencar a partir d'un dels poemes més famosos de William Blake. Vaig començar a investigar si Blake havia pogut arribar a veure un tigre, però també de quina manera havia anat canviant la iconografia sobre aquests depredadors.

Las cataratas es remunta fins als tres fills de Noè –Cam, Sem i Jàfet– i la maledicció que el pare va llançar al nét, Canaan.

Aquest mite esdevé la justificació de les tres races del món, però amb el temps les religions van adaptant-les com més els convé, fins que arribem a finals del segle XX i a la matança dels tutsis per part dels hutus. Els van llançar al riu, creient-se que els cadàvers arribarien fins als dominis dels descendents de Cam. Però s'equivocaven.

¿Creu que aquesta consciència de la transmissió s'està perdent en les noves generacions d'escriptors?

Jo només puc parlar del que passa als Estats Units en aquests moments, i he de dir que hi ha força joves que no miren gaire enrere: prefereixen parlar d'ells mateixos, dels seus records i anècdotes, sense defugir l'àmbit personal. Sóc un home antiquat que creu que les èpoques passades són contemporànies. La poesia va néixer de la religió, i té un poder molt gran. Per ser poeta, cal tenir por de la paraula. ◆◆